

KESKKONNAMINISTEERIUM

Uus veeseadus

Hendrik Põldoja

Keskkonnaministerium / veosakonna peaspetsialist

10/06/2020

Käsitletavad teemad:

- Keskkonnaõiguse kodifitseerimine;
- tähtsamad muudatused või uued valdkonnad võrreldes vana veeseadusega;
- Uues veeseaduses KOV-idega seotud regulatsioonid.

Keskkonnaõiguse kodifitseerimine

Keskkonnaseadustiku üldosa seadus (jõustus 01.08.2014)

Atmosfääriõhu kaitse seadus (jõustus 01.01.2017)

Maapõueseadus (jõustus 01.01.2017)

Veeseadus (jõustus 01.10.2019)

Veekogu

§ 3. Veekogu

Veekogu on püsiv või ajutine voolava, aeglaselt liikuva või seisva veega täidetud süvend, nagu jõgi, oja, paisjärv, allikas, peakraav, kanal, järv või meri. Veekogu on ka maaparandussüsteemi eesvool maaparandusseaduse tähenduses.

Veekoguks peetakse kanalit, mille kaudu juhitakse vett joogiveehaardesse või mille valgala pindala on kümme ruutkilomeetrit ja rohkem.

Veekoguks peetakse ka tehisjärve veepeegli pindalaga üks hektar ja rohkem.

Käesoleva seaduse tähenduses ei peeta veekoguks:

- 1) reoveepuhasti biotiiki;
- 2) veejuhet ja kraavi, mille kaudu heit-, sademe- ning kaevandusvett juhitakse veekogusse;
- 3) märgalapuhastit;
- 4) vesiviljeluseks rajatud tiiki ja basseini ning neid teenindavaid veejuhtmed;
- 5) sademevee kogumise süsteemid;
- 6) maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogu veepeegli pindalaga alla ühe hektari;
- 7) muid inimese kindlal eesmärgil rajatud püsivalt või ajutiselt veega täidetud eelnimetatud rajatistega sarnaseid ehitisi, nagu paadikanal.

Avalikud veekogud (§ 23)

- 1) sisemeri;
- 2) territoriaalmeri;
- 3) Peipsi järv;
- 4) Võrtsjärv;
- 5) Mullutu laht;
- 6) Suurlaht;
- 7) Narva veehoidla;
- 8) Narva jõgi;
- 9) Emajõgi;
- 10) Nasva jõgi;
- 11) Väike Emajõgi Jõgeveste sillast kuni Võrtsjärveni;
- 12) Kasari jõgi Vigala jõe suudmest kuni merre suubumiseni.

Veekaitsevöönd (§ 118-121)

Vähendati veekaitsevööndi ulatust seniselt 10 meetrilt 1 meetrile umbes 170. alla 10 km² valgalaga peakraavil.

Sätestati alad, kus veekaitsevööndit ei ole.

Tegevuste lubamine veekaitsevööndis (puu ja põõsarinde raie, maavara ja maa-ainese kaevandamine ja geoloogiline uuring)

Veekaitsevööndis on keelatud:

- 1) maavara ja maa-ainese kaevandamine ning maavara ja maa-ainese kaevandamist ette valmistava geoloogilise uuringu tegemine veeseaduse § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 loetletud veekogude rannal või kaldal, välja arvatud §-s 120 sätestatud juhtudel;
- 2) puu- ja põõsarinde raie veeseaduse § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 loetletud veekogude rannal või kaldal Keskkonnaameti nõusolekuta, välja arvatud maaparandussüsteemi ehitamiseks ja hoiuks;
- 3) maaharimine, väetise ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla ja -auna paigaldamine;

- 4) keemilise taimekaitsevahendi kasutamine veeseaduse § 196 lõikes 1 nimetatud registreeringuta;
- 5) ehitamine, välja arvatud juhul, kui see on kooskõlas veeseaduse § 118 lõikes 1 nimetatud eesmärgiga ning looduskaitseaduses sätestatud ranna- ja kaldakaitse eesmärkidega;
- 6) pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet.

Veekaitse eesmärgi saavutamata jäämine põhjaveekogumi veetaseme või pinnaveekogumi uute füüsiliste muutuste tõttu või uue säästva arendustegevuse tõttu (§ 42)

Kui vee hea seisundi saavutamise erandi kohaldamine ei ole veemajanduskavas määratud, esitatakse asjakohane teave erandi kohaldamist otsustavas veeloas või kompleksloas ja veemajanduskavas selle järgmisel ajakohastamisel.

Nõuded joogiveele, looduslikule mineraalveele ja supelrannale (3. ptk)

- Joogivee kvaliteedi nõuded;
- Joogiveehaarde asukohavaliku nõuded;
- Joogivee käitleja kohustused;
- Looduslik mineraalvesi;
- Superlanna omaniku ja valdaja ülesanded
- Terviseameti ülesanded

Veeloaga seotud muutused

- võetakse põhjaveet rohkem kui 150 kuupmeetrit kuus või rohkem kui 10 kuupmeetrit ööpäevas;
- juhitakse sademevett suublasse jäätmekäitlusmaalt, tööstuse territooriumilt, sadamaehitiste maalt, turbatööstusmaalt ja muudest kohtadest, kus on saastatuse risk või oht veekogu seisundile;

- süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 kuupmeetrist;
- paigutatakse veekogusse tahkeid aineid mahuga alates 100 kuupmeetrist;

- kaadatakse mahuga alates 100 kuupmeetrist;
- toimub laeva regulaarne ohtlike ainetega seotud teenindamine või remont või kui regulaarselt lastitakse või lossitakse laeva tuules lenduvate puistekaupadega, välja arvatud juhul, kui seda tehakse suletud süsteemi kasutades;

- arendatakse vesiviljelust toodangu juurdekasvuga rohkem kui üks tonn aastas;
- rajatakse üle ühe hektari või likvideeritakse üle 0,1 hektari suuruse pindalaga seisuveekogu või märgala, välja arvatud maavara kaevandamisel tekkiv veekogu;

Veeloa andmise menetlus

Veeloa annab Keskkonnaamet.

Taotlus edastatakse asukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele arvamuse saamiseks.

Veeloa andmisest keeldumine

Keskkonnaamet keeldub veeloa andmisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 52 lõike 1 punktis 1 ning punktides 3–10 sätestatud juhtudel või kui veeloa taotlejal ei ole tegevuskoha maaomaniku nõusolekut viimase omandis oleva kinnisasja kasutamiseks või kui puudub veeseaduse § 190 lõikes 4 nimetatud nõusolek.

Keskkonnaamet võib anda veeloa veekogu paisutamiseks veeseaduse § 190 lõikes 4 nimetatud nõusolekuta, kui veekogu paisutamiseks esineb ülekaalukas avalik huvi.

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimine

Veekeskkonnariskiga tegevus tuleb registreerida järgmiste tegevuste korral:

- dispergentide kasutamine;
- muu veekogu kui mere süvendamine või sellise veekogu põhja 5–100-kuupmeetrise mahuga süvenduspinnase paigutamine;
- mere süvendamine või merepõhja 50–100-kuupmeetrise mahuga süvenduspinnase paigutamine;
- tee või raudtee koosseisu kuuluva silla või truubi ehitamine avalikult kasutataval veekogul või avalikul veekogul;
- veekogusse 5–100 kuupmeetri tahke aine paigutamine;
- vesiviljelus toodangu juurdekasvuga kuni üks tonn aastas, kui vesiviljelusehitise veesüsteem on pinnaveekoguga ühenduses;
- maasoojussüsteemi veekogusse paigaldamine;

- paisutuse likvideerimine või veekogu veetaseme alandamine tasemeni, milleks veeluba ei ole enam vaja;
- teaduslikul eesmärgil ainete otse põhjavette juhtimine pinna- ja põhjavee kirjeldamiseks, kaitsmiseks või põhjaveekogumi seisundi parandamiseks koguses, mis on nimetatud otstarbel hädavajalik;
- veealuse kultuuriväärtusega asja uputamine planeeringuga määratud alale;
- keemilise taimekaitsevahendi veekaitsevööndis kasutamine.

Riikliku järelevalve pädevus

Riiklikku järelevalvet reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirja nõuete täitmise üle võib lisaks Keskkonnainspeksioonile teha ka kohaliku omavalitsuse üksus.

Riiklikku järelevalvet hüdrogeoloogiliste tööde tegemiseks sätestatud nõuete täitmise üle teeb lisaks Keskkonnainspeksioonile Keskkonnaamet.

Riiklikku järelevalvet nn „mittelõhe jõgedel“ kalade läbipääsu tagamise täitmise üle juhul, kui veeluba ei ole nõutav, teeb Keskkonnaamet.

Veeseaduses sätestati järgmised uued koosseisud:

- 1) vee liigvähendamine, heitvee külmunud või lumega kaetud pinnasele juhtimine või jääkatte saastamine (§ 255);
- 2) pinnase olulise erosiooni, maalihke või liigniiskuse põhjustamine (§ 256);
- 3) veekeskkonnariskiga tegevus registreerimiseta (§ 258);
- 4) veekogu või põhjavee saastamise keelu või saastamise piiramiseks kehtestatud nõuete rikkumine (§ 259);
- 5) veekaitsevööndis, sanitaarkaitsealal, joogiveehaarde toitealal, hooldusalal või nitraaditundlikul alal tegevuspiirangute rikkumine (§ 260);

- 6) kanalisatsiooniehitise, või naftasaaduse, põlevkiviõli, selle saaduse või biokütuse hoidmisehitise veekaitsenõuete rikkumine (§ 261);
- 7) põllumajandusliku tegevuse keskkonnanõuete rikkumine (§ 262);
- 8) hüdrokeoloogiliste tööde tegemine ilma tegevusloata (§ 263);
- 9) veeliikluse nõuete rikkumine (§ 264);
- 10) reoveekogumisalal, mille koormus on 2000 inimekvivalenti või rohkem, heitvee pinnasesse juhtimine (§ 271);
- 11) reovee kogumise, puhastamise ning reovee kohtkäitluse või äraveo nõuete rikkumine (§ 272).

Olulise muudatusena tõsteti juriidilise isiku keskkonnavastaste süütegude karistusmäärasid.

Olenevalt rikkumisest on uued karistusmäärad vahemikus 100 000 – 400 000 eurot.

KOV-idega seotud regulatsioonid:

- avalikult kasutatava veekogu kasutamise ajutine piiramine (§ 24);
- Veekogu avalikust kasutusest väljaarvamine (§ 25);

- Kui joogivett ei jätku joogi- ja toiduvalmistamise vajaduse rahuldamiseks, on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus piirata joogivee tootmiseks kasutatava vee kasutamist muul otstarbel seni, kuni veevaru on taastunud vajaliku tasemeni. (§ 88)

- Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma halduspiirkonnas vett saastava aine pinna- või põhjavette, pinnasele või pinnasesse äkksattumise tagajärgede likvideerimist (§ 116 lg 3).
- Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil olulist kahju tekitava üleujutuse või tammi või muu kaitserajatise purunemise tagajärgede likvideerimist (117 lg 4)

Kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlastab Keskkonnaametiga paisu projekteerimis-tingimuste ja ehitusloa eelnõu. Keskkonnaamet annab kooskõlastuse või keeldub kooskõlastuse andmisest kümne päeva jooksul kooskõlastuse taotluse saamisest arvates. Kui on vaja teha lisaanalüüs, pikendab Keskkonnaamet kooskõlastamise tähtaega 20 päeva võrra. Ehitusseadustikus sätestatud projekteerimis-tingimuste ja ehitusloa menetlustähtaeg pikeneb kooskõlastuse andmise tähtaja võrra.

- Jäätmete uputamiseks või heitmiseks siseveekogusse või põhjavette paigutamiseks annab loa kohaliku omavalitsuse üksuse nõusolekul ja eraomandis oleva siseveekogu puhul ka veekogu omaniku nõusolekul Keskkonnaamet. (§ 180 lg 2)
- Kohaliku omavalitsuse üksuse õigus keelata ja piirata veeliiklust (§ 184)

KESKKONNAMINISTEERIUM

Täna kuulamast!

Hendrik Põldoja

Hendrik.poldoja@envir.ee